

NACIONALINĖ MOKYKLŲ VERTINIMO AGENTŪRA

KELMĖS RAJONO LIOLIŲ PAGRINDINĖS MOKYKLOS VEIKLOS IŠORINIO RIZIKOS VERTINIMO ATASKAITA

2019-06-03 A-26

Vilnius

IVADAS

Vertinimo laikas – 2019 m. gegužės 2–3 d.

Vertinimo tikslas – mokyklos veiklos išorinis rizikos vertinimas.

Vertintojų komanda:

Vadovaujantis vertintojas – Remigijus Masteika.

Vertintojai: Alma Ramoškaitė, Astra Ladukaitė, Margarita Pavilionienė.

Vertinimo išvados pagrįstos vizito metu stebėtų 40 ugdomųjų veiklų analize (stebėtos 36 bendrojo ugdymo dalykų pamokos, 3 neformaliojo švietimo užsiėmimai ir viena klasės vadovo veikla), Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros nustatyta tvarka prieš vertinimą mokykloje atliktos mokytojų, mokinių ir jų tėvų nuomonių apie mokyklos veiklą apklausos analize, pokalbių su mokyklos direktoriumi, pavaduotoja ugdymui, Maironių skyriaus vedėju, Metodine taryba ir Mokinių taryba, Vaiko gerovės komisija (toliau – VGK) pokalbių analizės duomenimis, taip pat nagrinėtų mokyklos veiklos planavimo, mokinių pasiekimų ir pažangos fiksavimo dokumentų analizės duomenimis, Nacionalinio egzaminų centro, Nacionalinės mokyklų vertinimo agentūros, Švietimo informacinių technologijų centro, mokyklos savininko pateikta informacija. Organizuojant vertinimą, vadovautasi Mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos išorinio vertinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, Mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės vertintojų taisyklėmis.

Vertinimo procese ir ataskaitoje taikyta keturių vertinimo lygių skalė:

- „**labai gerai**“ – veikla yra veiksminga, išskirtinė, kryptinga, savita, kūrybiška – 4 lygis; taip įvertintą veiklą verta paskleisti už mokyklos ribų;
- „**gerai**“ – veikla viršija vidurkį, tinkama, paveiki, potenciali, lanksti – 3 lygis; taip įvertintą mokytojų patirtį verta skleisti mokykloje;
- „**patenkinamai**“ – veikla yra vidutiniška, nebloga, nesisteminga, neišskirtinė, t.y. mokykloje yra ką tobulinti, verta sustiprinti ir išplėtoti – 2 lygis;
- „**prastai**“ – veikla nepatenkinama, neveiksminga, netinkama, nekonkreči, veiklą būtina tobulinti, mokyklai reikalinga išorinė pagalba – 1 lygis.

Mokyklos kontekstas: Kelmės r. Liolių pagrindinė mokykla vykdo ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ir pagrindinio ugdymo programas. 2017 m. prie mokyklos buvo prijungtas Maironių skyrius (buvusi Kelmės r. Maironių pagrindinė mokykla). ŠVIS duomenimis, 2018-2019 m. m. metais mokykloje ir Maironių skyriuje pagal bendrojo ugdymo programas ugdomi 99 mokiniai, sudaryta 10 klasių komplektų. Mokinių skaičiaus vidurkis klasėje – 9,9 mokinio (savivaldybės vidurkis – 13, šalies – 17,8). Mokyklos jungtinėse klasėse (6 komplektai) mokomi 64 mokiniai (64,6 proc. mokyklos mokinių). Dėl nepalankių demografinių tendencijų (gimstamumo mažėjimo ir emigracijos) stebimas nuolatinis mokinių skaičiaus mažėjimas Kelmės r. savivaldybėje. Mokinių mažėjimas prognozuojamas ir 2019–2021 m. Į mokyklą pavežami 74 mokiniai. Nemokamą maitinimą ir socialinę paramą gauna 36 proc. mokyklos mokinių.

2018–2019 m. m. mokykloje dirba 32 pedagoginiai darbuotojai. Gausiausią dalį sudaro 23 pedagogai (71,9 proc.), turintys 15 m. ir didesnę pedagoginio darbo stažą. 93,8 proc. pedagogų turi kvalifikacinę kategoriją (5 metodininko, 18 vyresniojo mokytojo, 7 mokytojo). Dėl nedidelio mokinių ir klasių

komplektų skaičiaus tik du pedagoginiai darbuotojai dirba pilnu darbo krūviu. Dalis mokytojų dirba keliose švietimo įstaigose.

Mokyklai skiriamo finansavimo pagal Mokymo lėšų, apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašą pakanka iš dalies. Mokymo lėšų ugdymo plano finansavimui (ugdomajai veiklai) ir kitoms ugdymo reikmėms pakanka, tačiau ženkliai trūksta lėšų ugdymo procesui organizuoti ir valdyti bei švietimo pagalbai teikti.

Mokykla yra Liolių seniūnijos bendruomenės centras. Mokykla glaudžiai bendradarbiauja su miestelyje esančiomis įstaigomis: Kelmės kultūros centro Liolių kultūros namų filialu, ambulatorija, seniūnija, biblioteka, Liolių Šv. apaštalų Simono ir Judo Tado parapija, Liolių socialinės globos namais.

Mokykloje visuminis veiklos kokybės išorinis vertinimas nebuvo vykdytas.

Kelmės r. savivaldybės tarybos 2019 m. balandžio 30 d. sprendimu Nr. T-137 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos 2019-2021 metais bendrojo plano patvirtinimo“ numatyta, jog nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. Kelmės r. Liolių pagrindinė mokykla taps Kelmės „Kražantės“ progimnazijos Liolių skyriumi, Kelmės r. Liolių pagrindinės mokyklos Maironių skyrius taps Kelmės „Kražantės“ progimnazijos Maironių skyriumi.

1. VERTINIMO SANTRAUKA

1.1. Gerai vykdoma mokyklos veikla

Mokyklos inicijuojamos nepamokinės veiklos sudaro sąlygas mokinio asmenybės socialumui. Dalyvaujant neformaliojo švietimo užsiėmimuose, projektuose, socialinių ir emocinių įgūdžių ugdymo programose, vietos bendruomenės veiklose ugdoma mokinių savimonė, savivertė, gebėjimas spręsti problemas. Mokiniai mokomi, kaip reikėtų elgtis stresinėse ar konfliktinėse situacijose Mokykloje rūpinamasi ekologiniu, pilietiniu, sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymu. Mokyklos indėlių į mokinio asmenybės ūgtį patvirtina ir tėvų pasitikėjimas mokykla. Dauguma tėvų, vertindami mokyklos veiklą, džiaugiasi, kad jų vaikas mokosi šioje mokykloje.

Ugdymo medžiaga siejama su kitais mokomaisiais dalykais, mokinių gyvenimo patirtimi. Mokymo(si) siejimą su mokinių gyvenimo patirtimis vertintojai fiksavo 16 (44,4 proc.) pamokų. Pamokos aspekto „Mokomoji medžiaga su kitais mokomaisiais dalykais, gyvenimo patirtimi“ vertinimo vidurkis yra – 2,19. Mokymą(si) siejant su kitais mokomaisiais dalykais, mokinių gyvenimo patirtimis sudaromos galimybės ugdytis realiam gyvenimui aktualius mąstymo ir veiklos gebėjimus.

Naudojamos užduotys ir medžiaga skatina mokinių smalsumą ir dėmesį. Mokykla yra apsirūpinusi būtinomis ugdymo(si) procesui reikalingomis priemonėmis. Dalyje pamokų buvo naudojamos užduotys ir medžiaga skatinančios mokinių smalsumą ir dėmesį (daiktai esantys mokyklos muziejuje, žodynai, žemėlapiai ir kt.). Pamokos aspekto „Naudojamos užduotys ir medžiaga skatina mokinių smalsumą ir dėmesį“ vertinimo vidurkis yra – 2,31, kaip stiprusis šis aspektas paminėtas 17 kartų (47,2 proc. stebėtų pamokų).

Mokytojo teikiami paaiškinimai skatina mokinių pasitikėjimą ir padeda siekti pažangos. Pati mokykla, įsivertindama savo veiklą, kaip veiklos stiprybę, išskiria tokius ugdymo mokyklos gyvenimu aspektus: pagarba, pasitikėjimu, geranoriškumu grindžiamus mokytojų ir mokinių tarpusavio santykius. Stebėtose pamokose mokytojai geranoriškai paaiškino mokiniams nesuprastus dalykus, atsakydavo į pateiktus klausimus Vertinimo metu stebėtų pamokų aspekto „Teikiami papildomi paaiškinimai netrikdo mokinių darbo, skatina ir padeda jiems siekti pažangos“ vertinimo vidurkis yra – 2,28, kaip stiprusis aspektas paminėtas 13 pamokų (36,1 proc. stebėtų pamokų).

1.2. Rizikinga mokyklos veikla, kuriai reikia skirti daugiau dėmesio

Pasiektų rezultatų aptarimas ir apibendrinimas. Pamokos pabaigoje per mažai dėmesio skirta mokinių pažangai ir pasiekimams aptarti. Pamokos apibendrinimas menkai siejamas su pamokos uždaviniu. Pamokos aspekto „Mokiniai apibendrina išmoktą medžiagą ir mokymosi rezultatus, nusimato veiklos gaires, siekius“ vertinimo vidurkis yra vienas žemiausių, lyginant su kitais veiklos pamokoje aspektais – 1,5. Su teiginiu „Beveik kiekvienoje pamokoje paliekama laiko permąstyti, ko išmokome, kas trukdė geriau mokytis“ visiškai sutinka 39 proc. mokinių, dalyvavusių nuomonių apie mokyklos veiklą apklausoje.

Ugdymo(si) planavimas pamokoje. Daugumoje stebėtų pamokų uždaviniai orientuoti į mokinių veiklą ir veiklos būdų nusakymą, neapibrėžti dalykinių ir bendrųjų kompetencijų bei gebėjimų (įsi)vertinimo kriterijai. Pamokos aspekto „Mokymosi uždaviniai atliepia skirtingas mokymosi galimybes“ vertinimo vidurkis yra 1,94. Ugdymo planavimas kaip tobulintinas pamokos aspektas įvardintas 14 pamokų (38,9 proc.). Pamokos aspekto „Keliant ugdymo tikslus, atsižvelgiama į mokinių patirtį, mokyklos veiklos kontekstą“ vertinimo vidurkis yra 2,03.

Mokymo(si) metodų įvairovė, užtikrinanti bendrųjų ir dalykinių kompetencijų ugdymą. Pamokose taikomi tradiciniai mokymo(si) metodai nesudaro galimybių mokiniams rinktis mokymosi būdo, veiklos formų. 35 stebėtos veiklos (87,5 proc.) organizuotos tradicine (mokymo) paradigma: mokymas buvo faktų perteikimo, jų įsiminimo ir atkartojimo procesas, o dominuojant mokytojui, mokiniui teko pasyvaus informacijos priėmėjo ir nurodymų vykdytojo vaidmuo. 12,5 proc. stebėtų veiklų buvo bandoma dirbti mokymosi paradigmos kontekste.

Mokinių (įsi)vertinimo kriterijai pamokoje. Nepakankamas dėmesys skiriamas (įsi)vertinimo kriterijų numatymui. Pamokos aspekto „Mokiniai informuojami. Su jais aptariama, kokie numatomi vertinimo kriterijai“ vertinimo vidurkis yra 1,64; aspekto „Mokiniai skatinami reflektuoti, analizuoti vertinimo informaciją, mokytis suvokti, kas jiems padeda ar trukdo siekti pažangos“ vertinimo vidurkis yra 1,86.

1.3. Mokyklos savininko dėmesys įvardintoms rizikingoms veikloms

Kelmės r. savivaldybės administracijos švietimo, kultūros ir sporto skyrius (toliau – skyrius) vertintojų komandai teikė informaciją apie Liolių pagrindinę mokyklą ir Maironių skyrių. Pateikta statistinė informacija apie mokyklos kontekstą, mokinių ir mokytojų skaičių, mokyklos apsirūpinimą, skiriamą finansavimą. Pasidžiaugta mokyklos vykdoma gamtosaugine veikla ir šios veiklos įvertinimu, mokyklos apdovanojimu Žaliaja vėliava. Pateikti pastarųjų dvejų metų pagrindinio ugdymo pasiekimų rezultatai ir jų palyginimas Kelmės r. kontekste. Pažymėta, kad mokyklai buvo teikiamos konsultacijos smurto ir patyčių prevencijos ir mokytojų etatinio darbo užmokesčio įgyvendinimo klausimais, pailgintos dienos grupės veiklos klausimais.

Skyriaus specialistės dalyvavo vertintojams mokykloje pristatant rizikos veiksnius, kurie trukdo mokyklai pasiekti geresnės mokinių pažangos ir pasiekimų. Konstatuota, jog mažose ir jungtinėse klasėse sunku užtikrinti gerus rezultatus. Todėl mokyklos savininkui mokyklų tinklo pertvarkos bendrajame plane būtų tikslinga orientuotis į mokinių ugdymo(si) rezultatų gerinimą.

1.4. Mokyklos vadovo metinių užduočių kryptingumas ir konkretumas

Mokyklos vadovo metų veiklos užduotys, rezultatai ir rodikliai nustatyti vadovaujantis Valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų veiklos vertinimo nuostatais. 2018 metų direktoriaus veiklos ataskaita įvertinta labai gerai. 2019 metams suplanuotos trys metinės veiklos užduotys:

- inicijuoti mokinio įsivertinimo instrumentų naudojimo kiekvienoje pamokoje sistemų kaitą;

- inicijuoti, parengti ir įgyvendinti projektus;
- inicijuoti mokyklos modernizavimą gerinant ugdymosi sąlygas.

Išanalizavus 2019 m. vadovo metines veiklos užduotis, siektinus rezultatus ir rezultatų vertinimo kriterijus, kuriais vadovaujantis vertinamas numatytų užduočių įvykdymas, nustatyta, kad veiklose

- tik iš dalies orientuojamasi į kryptingą mokyklos pažangą rodančių rodiklių išsikėlimą;
- išsikelti rodikliai nepakankamai susiję su mokinių ugdymo(si) rezultatais, orientuojamasi į procedūrų aprašymą;

- rodikliai nepakankamai parodo mokyklos pažangą ir mažai susiję su mokinių pasiekimais.

Siekiant mokyklos vadovo metinių veiklos užduočių kryptingumo ir konkretumo, rodiklių įgyvendinimo rezultatą vertėtų orientuoti į pamatuojamą mokinių mokymo(si) pokytį, konkretinti planuojamus rezultatus, siejant juos su mokinių pažanga ir pasiekimais.

2. KAIP MOKYKLA STEBI IR ĮSIVERTINA SAVO PAŽANGĄ?

Mokyklos direktorius inicijuoja mokyklos veiklos kokybės įsivertinimą, kuris vykdomas vadovaujantis Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika. Kasmet sudaroma veiklos kokybės įsivertinimo grupė, numatoma įsivertinimo eiga bei terminai. Įsivertinimo grupei vadovauja specialioji pedagogė – logopedė. Atlikus platus įsivertinimą, tariamasi dėl giluminio įsivertinimo temos ar rodiklių. Naudojami įsivertinimo būdai: IQES klausimynai, dokumentų analizė, diskusijos. Mokykla teikia įsivertinimo ir pažangos anketą Nacionalinei mokyklų vertinimo agentūrai, bet mokyklos tinklalapyje informacija apie įsivertinimo rezultatus, mokyklos pažangą netalpinama. Mokyklos dokumentuose akcentuojama, kad veiklos kokybės įsivertinimas skatina bendruomenę apmąstyti problemas ir ieškoti jų sprendimo būdų, įgalina mokyklos vadovus, mokytojus, mokinius argumentuotai diskutuoti apie mokymą ir mokymąsi, susitarti dėl priemonių pasiekimų ir pažangos gerinimui. Vadovaujantis pastarųjų dvejų metų įsivertinimo išvadomis, mokykla tobulinimui pasirinko silpnaisiais įsivertintus rodiklius. 2017 m. tobulintas rodiklis 3.1.3. „Aplinkų bendrakūra“, 2018 m. tobulintas rodiklis 3.2.2. „Mokymasis virtualioje aplinkoje“. Priimti susitarimai dėl šių veiklų tobulinimo. Pastebėtina, kad pastaruoju metu mokyklai būtų tikslinga, stebint ir įsivertinant savo pažangą, dėmesį atkreipti į pamokos kokybės tobulinimą. Mokinių pažangos stebėseną gali palengvinti informacijos gavimą ir perdavimą tėvams, gali būti pamokų nelankymo prevencija, pasitarnauti stiprinant tėvų ir mokyklos bendradarbiavimą. Dėl viso to gerėja mokinių pasiekimai.

3. VERTINAMŲ SRIČIŲ APRAŠYMAS

1. Mokinių pasiekiami rezultatai

Rodiklis	Vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas
1.1. Asmenybės tapsmas	2 lygis	<p>Mokykloje, įgyvendinat projektus, prevencines ir socialinių įgūdžių ugdymo programas, neformalųjį švietimą, vystant socialinę partnerystę, neblogai formuojamos mokinių vertybinės nuostatos, ugdomas socialumas, visuomeniškumas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokykla įgyvendina prevencines, emocinių ir socialinių įgūdžių programas („Antras žingsnis“, „Įveikiame kartu“, „Paauglystės kryžkelės“ ir kt.); • teiginiams „Darome bendras veiklas už mokyklos ribų (su kitų mokyklų mokiniais, įvairiomis organizacijomis ir kt.)“, „Man atrodo, kad mokykloje daug laiko praleidžiu ne veltui, turiningai ir

		<p>prasmingai“ pritarė 80 proc. mokinių, dalyvavusių NMVA nuomonių apie mokyklos veiklą apklausoje;</p> <ul style="list-style-type: none"> • teiginiui „Mokykloje yra daug įdomių būrelių, renginių ir kitų veiklų“ pritarė 90 proc. mokinių tėvų, dalyvavusių NMVA nuomonių apie mokyklos veiklą apklausoje; • remiantis mokyklos pateiktais duomenimis, 2018-2019 m. m. 19 proc. mokyklos mokinių dalyvavo rajoniniuose renginiuose (konkursuose, olimpiadose), 28 proc. – šalies, 13 proc. tarptautiniuose. <p>Dalis mokinių nori ir moka bendrauti, bendradarbiauti, dalyvauti bendrose veiklose, projektuose taip ugdydamiesi reikalingas kompetencijas;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokiniai realizuoja save mokyklos įgyvendinamuose socialiniuose („Mes rūšiuojam“, „Drąsinkime ateitį“), mokomuosiuose („Žaidimai moko“, „Emocija plus“ ir kt.), bendruomenės („Rekreacinės zonos sukūrimas Liolių miestelyje“, tarptautiniuose („Pasaulio vaikai susitinka“) projektuose; • asmenybės tapsmui daro įtaką mokyklos bendradarbiavimas su bendruomenės institucijomis: Kelmės kultūros centro Liolių filialu, ambulatorija, seniūnija, biblioteka, socialinės globos namais. Dalyvaujama bendruose renginiuose, akcijose, projektuose; • teiginiui „Aš noriai įsitraukiu į bendras mokyklos veiklas (renginius, mokyklos gražinimo akcijas ir kt.)“ pritarė 75 proc., o teiginiui „Man kartais sunku sutarti su kai kuriais mokiniais, mokytojais“ pritarė 56 proc. mokinių, dalyvavusių NMVA nuomonių apie mokyklos veiklą apklausoje; • daugumoje pamokų (35 iš 40) vyravo mokymo paradigma, todėl nebuvo sudaromos geros sąlygos asmenybės tapsmui, mokinių bendravimui ir bendradarbiavimui. <p>Dalis mokinių supranta išsilavinimo ir mokymosi vertę, iš dalies žino savo gabumus, turi mokymosi siekių ir planų:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teiginiui „Daugelis bendraklasių rimtai žiūri į mokymąsi, turi tolesnio mokymosi planų“ pritarė 70 proc. mokinių, dalyvavusių NMVA nuomonių apie mokyklos veiklą apklausoje; • 2018 m. NMPP ataskaitos duomenimis mokinių mokėjimo mokyti rodiklis: <ul style="list-style-type: none"> • 4 kl. – 0,36; • 6 kl. 0,33; • 8 kl. 0,28. <p>Minėti faktai leidžia daryti išvadą, kad mokykloje asmenybės tapsmas vidutiniškas (2 lygis).</p>
1.2. Mokinio pasiekimai ir pažanga	2 lygis	<p>Mokykloje vyrauja pernelyg siaura mokinių asmeninės pažangos samprata:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analizuojant 1–10 klasių mokinių asmeninę pažangą, orientuojamasi į kiekvieno mokinio įvairių dalykų mokymosi pasiekimus, t. y. į akademinę mokinių pažangą. Bendrųjų kompetencijų raida bei asmenybės ūgtis analizuojama apibendrintai. Dalis mokytojų, analizuodami mokinių pažangą, remiasi tik klasės pažangumo rodikliais ir apibendrintais visos klasės mokymosi vidurkiais;

	<ul style="list-style-type: none"> • mokyklos pateiktuose dokumentuose deklaruojama, kad pradinių klasių mokinių asmeninė pažanga ir jos pokyčiai fiksuojami Bendravimo knygelėse. Išsami šiose knygelėse užfiksuotos informacijos turinio analizė parodė, kad jose mokytojai komentuoja / vertina tik dalykų mokymosi pasiekimus, mokiniai grafiškai žymisi dalykų mokymosi pasiekimus (kas savaitę), testų rezultatus, ugdymosi pasiekimų lygius (kiekvieną trimestrą). Knygelėse nefiksuojami bendrųjų kompetencijų ugdymosi rezultatai, asmenybės branda; • trimestro pabaigoje klasės vadovų teikiamuose mokinių ugdymosi pasiekimų, žinių, gebėjimų, kompetencijų aprašuose, grafoje „Mokinių asmeninės pažangos stebėjimas“, užfiksuoti įrašai patvirtina, kad asmeninė mokinio pažanga tapatinama su dalykų mokymosi pažanga („mokiniai šį trimestrą toliau tobulino numatytus mokymosi uždavinius iš lietuvių kalbos, fizikos, chemijos, matematikos istorijos“, „klasė savarankiška, motyvuota“, „visi mokiniai yra iniciatyvūs, kūrybingi“. Užfiksuotos išimties: ketvirtos klasės mokinių pasiekimų aprašuose analizuojamos ir vertinamos kiekvieno mokinio bendrosios kompetencijos. <p>Mokytojų lūkesčiai dėl mokinių pasiekimų ir pažangos yra nepakankamai aukšti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • keliami mokymosi uždaviniai 29 pamokose (80,6 proc.) buvo orientuoti į žinojimą ir supratimą. Tik 7 pamokose (19,4 proc.) uždaviniai buvo orientuoti į žinių taikymą (žemiausias mąstymo gebėjimų lygmuo); • NMVA organizuotos mokinių apklausos rezultatai parodė, kad tik 58 proc.) visiškai pritaria teiginiui „Mokytojai tiki, kad kiekvienas iš mūsų gali padaryti pažangą“. <p>Pamokose vyravo klasikine pedagogine paradigma grindžiamas mokymas, orientuotas į dalyką. Taikant klasikinės pedagoginės paradigmos principus, pamokose akcentuotos žinios, nepakankamai dėmesio skirta mokinių bendrųjų kompetencijų ugdymui, neugdyti aukštesnieji mokinių mąstymo gebėjimai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • visose stebėtose pamokose ugdymo tikslas buvo siejamas su bendrųjų kompetencijų (dažniausiai – mokėjimo mokytis, pažinimo, komunikavimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo) ugdymu, tačiau 32 pamokose (88,9 proc.) parinktos užduotys buvo orientuotos tik į dalykinių žinių supratimą. Tradiciniai mokymo metodai nesudarė sąlygų užtikrinti bendrųjų ir dalykinių kompetencijų visumos; • dviejose pamokose (5,6 proc.) bendrosios mokinių kompetencijos ugdytos kryptingai: tinkamai parenkant veiklas, mokymo(si) metodus. 6-ose pamokose (16,7 proc.) ugdymo(si) tikslų ir uždavinių dermė buvo užtikrinta iš dalies; • nei vienoje stebėtoje pamokoje nebuvo ugdyti metakognityviniai mokinių gebėjimai (mokymosi planavimas, savęs kaip besimokančiojo stebėjimas, mokymosi reflektavimas); <p>Mokymosi pasiekimų aptarimas / apibendrinimas pamokose neskaitina mokinių pažangos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 18-oje pamokų (50 proc.) mokymosi rezultatų apibendrinimas organizuotas neveiksmingai (įvertinta 1 lygiu): pamoka apibendrinta paviršutiniškai, išvardinant nuveiktas veiklas; į apibendrinimą neįtraukti mokiniai; remiantis mokymosi rezultatais, mokiniai
--	--

	<p>nebuvo skatinti planuoti tolesnį mokymąsi, t. y. kelti tolesnio mokymosi uždavinius, planuoti pasiekimus ir pažangą. 12-oje pamokų (33,3 proc.) šie veiklos aspektai traktuoti kaip tobulintini;</p> <ul style="list-style-type: none"> • 13 pamokų (36,1 proc.) mokinių mokymosi rezultatai buvo aptariami nesiejant jų su išsikeltu mokymosi uždaviniu (negrįžtama prie mokymosi uždavinio). 23 pamokose (63,9 proc.) prie mokymosi uždavinio sugrįžta formaliai, išvardinant atliktas užduotis. 5-ose pamokose (13,9 proc.) šis veiklos aspektas (grįžimas prie mokymosi uždavinio) vertintas kaip tobulintinas; • daugelyje pamokų (91,7 proc.) individualūs mokinio pasiekimai stebimi fragmentiškai, pažanga skatinama gana paviršutiniškai, taikant formuojamąjį vertinimą (pagiriant žodiniais komentarais „šaunuolis“, „gerai“, plačiau neargumentuojant); retai vertintos mokymosi pastangos. Iš bendro konteksto išsiskiria tik pavienės (3) pamokos, kuriose individuali pažanga buvo matoma, o taikyti vertinimo būdai skatino mokinių mokymosi motyvaciją ir padėjo sėkmingai įgyvendinti išsikeltus uždavinius; <p>Mokinių mokymo(si) pasiekimų ir pažangos planavimas nepakankamai veiksmingas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokinių mokymo(si) rezultatų duomenys analizuojami skirtingais lygmenimis (TIMSS, PUPP, NMPP, trimestrų, kontrolinių darbų rezultatai), pažanga periodiškai aptariama Mokytojų tarybos posėdžiuose, metodinių grupių pasitarimuose, individualiuose pokalbiuose su mokinių tėvais, tačiau, siekiant geresnių mokymosi rezultatų, yra keliami nekonkretūs, nepamatuojami tikslai, pvz.: „užsienio kalbų pamokose tobulinti klausymosi įgūdžius“, „lietuvių k. pamokose įgyti kuo geresnes teksto suvokimo, sakininės kalbos, rašytinės kalbos vartojimo įgūdžius“, „gerai pasirengti ne tik pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimui“; • planuojant tolesnio mokymo(si) pasiekimų ir pažangos gerinimo priemones, orientuojamasi ne į žmogiškuosius resursus (mokytojų kompetencijų tobulinimą, mokinių mokymosi motyvacijos skatinimą ir pan.), bet į išorinius išteklius („siekiant geresnių rezultatų 10 kl. PUPP, naudotis „Kengūros“ užduotimis, PUPP medžiaga, TIMSS užduotimis“ ir pan.). <p>Mokinių mokymo(si) pasiekimai yra vidutiniški:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8 kl. NMPP rezultatai yra šiek tiek geresni už šalies vidurkį: skaitymas –71,8 proc. (7,3 proc. didesnis už kitų šalies mokyklų vidurkį), rašymas – 62,5 proc. (3,3 proc. didesnis už kitų šalies mokyklų vidurkį), gamtos mokslai –59,2 proc. (7,0 proc. didesnis už kitų šalies mokyklų vidurkį), socialiniai mokslai – 47,8 proc. (0,3 proc. didesnis už kitų mokyklų vidurkį), matematika – 40,6 proc. (5,0 proc. didesnis už kitų mokyklų vidurkį); • PUPP lietuvių kalbos vertinimo vidurkis 2018 m. – 7, matematikos – 3,13; • lyginamoji 2018 m. mokinių pasiekimų pokyčio ataskaita rodo, kad mokyklos 8 klasės mokinių matematikos, skaitymo, rašymo pasiekimai, lyginant su tų pačių mokinių pasiekimais 6-oje klasėje, kritę; <p>Vertintojų turimi duomenys rodo, kad mokinio pasiekimai ir pažanga yra neišskirtiniai (2 lygis).</p>
--	--

Srities išvados:

1. Netiksli (pernelyg siaura) individualios mokinio pažangos samprata menkina mokyklos galimybes užtikrinti mokinių pažangos visybiškumą.

2. Nepakankamai aukšti mokytojų lūkesčiai mokinių atžvilgiu neskatina jų mokymosi pažangos.

3. Pamokose vyraujančios klasikinio mokymo nuostatos nesudaro galimybių pasiekti optimalaus bendrųjų ir dalykinių kompetencijų visumos lygio (pasirinkti klasikiniai mokymo metodai, veiklos ir priemonės nėra orientuotos į mokinių mokėjimo mokytis, iniciatyvumo bei kūrybingumo, komunikavimo kompetencijų ugdymą).

4. Pasiektų rezultatų apibendrinimas pamokoje nesudaro galimybių matyti, pripažinti ir skatinti mokinių pasiekimus ir asmeninę pažangą.

2. Pagalba mokiniui

Rodiklis	Vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas
2.1. Orientavimasis į mokinio asmenybės tapsmą	2 lygis	<p>Mokinių asmenybės ūgtis skatinama vidutiniškai, dažniausiai – neformaliojo švietimo veiklomis, renginiais, projektine veikla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokykloje organizuojami renginiai, orientuoti į mokinių vertybinių nuostatų formavimą, pilietiškumo / tautinio identiteto stiprinimą: minimos Sausio 13-osios, Vasario 16-osios, Kovo 11-osios, Birželio 14-osios datos. 2018 m. vyko du Lietuvos valstybės šimtmečiui skirti renginiai, organizuojamos labdaros akcijos ir pan.; • mokyklos ugdymo plane numatyta etnokultūros, pilietiškumo, profesinio orientavimo ir veiklinimo programų integracija tiek į formalųjį (socialinio ugdymo sritis), tiek ir į neformalųjį (pažintinė, kultūrinė veikla) ugdymą. Vadovo metų veiklos ataskaitoje už 2018 m. pabrėžiama, kad, integruojant pilietiškumo ugdymo programą į mokomuosius dalykus, yra stiprinama mokinių savimonė, skatinamos jų pilietinės, vertybinės nuostatos. Tačiau stebėtose pamokose teminės dalyko ir pilietiškumo ugdymo programos integracijos apraiškų neužfiksuota. <p>Mokykloje tradiciškai formuojamos mokinių sveikos gyvensenos nuostatos, stiprinamas psichologinis-socialinis atsparumas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • NMVA atliktoje apklausoje 91 proc. mokinių patvirtino, kad „mokykloje rūpinamasi sveika gyvensena (sveiku gyvenimo būdu“; • mokykla sudaro sąlygas kiekvienam mokiniui dalyvauti ilgalaikėje socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo programoje, apimančioje patyčių, smurto, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją. <p>Mokykloje įgyvendinama profesinio orientavimo ir veiklinimo programa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ugdymas karjerai yra planuojamas. Į planavimo procesą įtraukiami mokiniai. 2018 m. pabaigoje, atsižvelgiant į mokinių pageidavimą, Mokytojų tarybos posėdyje buvo nutarta parengti standą su tolesnio mokymosi informacija apie mokyklas, stojimo sąlygas, reikalavimus bei vaizdine medžiaga, kuri padėtų mokiniams orientotis darbo rinkoje. Vizito metu nustatyta, kad mokinių poilsio kambaryje yra stendas: „Ko reikia, kad žmogaus karjera būtų sėkminga? Padiskutuokime“. Stendas nėra informatyvus ugdymo karjerai prasme (jame neatsispindi nei stojimo sąlygos, nei tolesnio mokymosi galimybės), tačiau akivaizdu, kad stendas parengtas su

		<p>mokinių pagalba. Tikėtina, kad šis bendrakūros procesas darė įtaką stendą kūrusių mokinių asmenybės plėtrai;</p> <ul style="list-style-type: none"> • į profesinio orientavimo programos įgyvendinimą įtraukiami socialiniai partneriai ir tėvai. 9-10 klasėse 2 kartus per metus organizuojamos pažintinės veiklinimo išvykos į Kelmės ir Kuršėnų profesinio rengimo centrus. Tėvai pristato savo profesijas veiklinimo renginyje „Šok į tėvų klumpes“; • mokykloje analizuojamas profesinio orientavimo ir veiklinimo programos įgyvendinimo efektyvumas. 2018–2019 m. m. I trimestro pabaigoje mokykloje atlikta anketinė mokinių apklausa. Tikslas: išsiaiškinti ugdymo karjerai efektyvumą ir naudą tolimesniam mokinių ugdymuisi, veiklų pasirinkimui. Apklausoje dalyvavo 33 mokiniai. Apklaustos rezultatai rodo, kad dauguma 9 kl. mokinių jau yra nusprendę, kokią profesiją rinksis baigę mokyklą. 5–6 klasių mokiniai patvirtino, kad jiems pakanka informacijos apie profesijų pasirinkimo galimybes. 5–9 klasių mokymasis pakanka individualių konsultacijų. Tačiau stebėtose veiklose / pamokose neužfiksuotos profesinio orientavimo ir veiklinimo programos integravimo apraiškos. <p>Mokant mokinius projektuoti asmeninio gyvenimo scenarijus mokykloje nesistemiškai įprasminamas mokymas(is):</p> <ul style="list-style-type: none"> • NMVA vykdytos apklausos duomenimis, mokykloje nėra dažnai akcentuojama mokymo(si) rezultatų reikšmė planuojamai karjerai (tik 43 proc. apklaustų mokinių visiškai sutinka su teiginiu „Mes dažnai aptariame, kaip pamokose įgytos žinios mums padeda gyvenime, planuojant karjerą“); • pamokos aspektas „Mokiniams rodomi įvairūs mokymo(si) įprasminimo būdai“ 29 pamokose (80,6 proc.) įvertintas patenkinamai, 1 pamokoje – prastai. Išsami pamokų vertinimo protokoluose užfiksuotų įrašų analizė parodė, kad: <ul style="list-style-type: none"> ○ 13-oje pamokų (36,1 proc.) nebuvo skirta dėmesio mokymosi įprasminimui (ugdymo turinys neaktualizuotas, nesietas nei su karjeros galimybėmis, nei su individualiais mokinių poreikiais, pomėgiais; neakcentuotos įgytų žinių ar gebėjimų praktinio panaudojimo galimybės pamokoje); ○ 4-ose pamokose (11,1 proc.) mokymasis įprasminamas formaliai aktualizuojant ugdymo turinį (pvz.: diktanto tekstas susietas su artėjančia Motinos diena, aptariamoms galimybėms kūrybinius darbus eksponuoti parodoje ir pan.), tačiau nesietas su mokinių polinkiais, pomėgiais ar ateities planais; ○ 8-ose pamokose (22,2 proc.) mokymas(is) fragmentiškai sietas su mokinių gyvenimiška patirtimi ar juos supančia aplinka, o 5-iose pamokose (13,9 proc.) – naujos žinios sietos su jau turimomis. <p>Atsižvelgiant į pateiktus faktus, orientavimasis į mokinio asmenybės tapumą vertinamas patenkinamai (2 lygis).</p>
2.2. Orientavimasis į mokinio poreikius	2 lygis	<p>Mokykloje yra susitarimai dėl mokymosi pagalbos teikimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokiniams teikiama pedagoginė, socialinė ir specialioji pedagoginė pagalba mokykloje. Mokymosi pagalba mokiniui teikiama, kai jo pasiekimų lygis (vieno ar kelių dalykų) žemesnis nei numatyta bendrosiose programose, ir mokinyš nedaro pažangos; kai kontrolinis darbas įvertinamas nepatenkinamai; kai mokinyš gauna kelis iš eilės nepatenkinamus konkretaus dalyko įvertinimus; kai per

		<p>nacionalinį mokinių pasiekimų patikrinimą mokinys nepasiekia patenkinamo lygmens; kai mokinys dėl ligos ar kitų priežasčių praleido dalį pamokų; kai mokinys demonstruoja aukščiausio lygmens pasiekimus; visada, kai yra pastebėtas mokymosi pagalbos poreikio atvejis;</p> <ul style="list-style-type: none"> • specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams teikiamos individualios konsultacijos, parengtos individualizuotos ir pritaikytos programos. Mokykloje (įskaitant skyrių) 21 mokiniui teikiama specialioji, 43 – logopedinė pagalba. • mokantis mokytojas numato pagalbos dažnumą ir intensyvumą. Mokyklos ugdymo plane 2018–2019 m. m. užfiksuoti susitarimai, kuriais atvejais tokia pagalba teikiama. <p>Nors numatyta mokymo(si) pagalba teikiant mokiniams grįžtamąjį ryšį, pamokų stebėjimo duomenys rodo, kad pamokose ši veikla yra nesisteminė:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tik 4-ose pamokose (11,1 proc.) tinkamai teiktas grįžtamas ryšys, t. y. mokytojas teikė objektyvią informaciją apie tai, kaip mokiniams sekasi, nurodė problemų sprendimo būdus, įvardino priežastis, lėmusias sėkmę ar trukdžius jos siekti; • 22-ose pamokose (61,1 proc.) grįžtamas ryšys tik iš dalies nepadėjo mokiniams mokytis. Šiose pamokose buvo įvardinta mokinių sėkmė, tokiu būdu – stiprinta mokinių savivertė, tačiau informacija nebuvo argumentuota, nebuvo teikiami patarimai, kaip taisyti pasitaikiusias klaidas; • 10-yje pamokų (27,8 proc.) grįžtamas ryšys teiktas neveiksmingai arba visai neteiktas. <p>Ugdymo plane numatyta diferencijuoti visų dalykų ugdymo turinį pagal individualius mokinių poreikius, keliant mokymosi uždavinius, pritaikant užduotis, ugdymo turinį, metodus, mokymosi priemones, tempą. Tačiau nustatyta, kad pamokose nepakankamai atsižvelgiama į mokinių mokymosi poreikius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 17-oje stebėtų pamokų (47,2 proc.) buvo skirtos visiems mokiniams vienodos užduotys, taikyti vienodi mokymo(si) būdai ir priemonės; • 12-oje pamokų (33,3 proc.) buvo atsižvelgta į individualius mokymosi poreikius, teikta tinkama ir savalaikė pagalba. • 3-ose pamokose (8,3 proc.) kurti iššūkiai gabesniesiems mokiniams (gabesnieji mokiniai skatinti padėti klases draugams, jiems parengtos papildomos užduotys); • 2-ose pamokose (5,6 proc.) gabesniesiems mokiniams nebuvo sudarytos sąlygos tobulinti savo gebėjimus, gilinti žinias, nors poreikis buvo; • 3-ose stebėtose pamokose tinkamai ugdyti SUP mokiniai; <p>Pateikti faktai leidžia teigti, kad orientavimasis į mokinių poreikius yra vidutiniškas (2 lygis).</p>
2.3. Mokyklos bendruomenės susitarimai dėl kiekvieno mokinio ugdymosi sėkmės	2 lygis	<p>Mokyklos bendruomenė yra priėmusi susitarimus dėl kiekvieno mokinio ugdymosi sėkmės siekių, kurių įgyvendinimas yra vidutiniškas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokyklos veiklos planavimo dokumentuose laikomasi mokyklos deklaruotų vertybių, veiklos kryptių, orientuotų į mokinių ugdymosi sėkmę: 2018-2020 m. strateginiame plane vienas iš prioritetų yra

	<p>„Sudaryti sąlygas mokinių mokymosi ir mokyklos pažangai“. Šis prioritetas yra 2018-2019 mokslo metų veiklos tikslas, kurio įgyvendinimui išsikelti uždaviniai – „Gerinti pamokos kokybę, siekiant mokinių mokymosi pažangos“, „Kurti kompetencijoms formuoti palankią mokymosi aplinką“;</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokykloje veikiančių dviejų metodinių grupių (ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų metodinės grupės ir dalykų mokytojų bei klasių vadovų metodinės grupės) veikla orientuojama į pamokos kokybės gerinimą: dalis mokytojų dalijasi patirtimi, veda atviras pamokas „Kolega kolegai“. Taip pat sistemingas pamokų stebėjimas vykdomas nuo 2017-2018 metų; mokytojai analizuoja mokinių pasiekimus, tačiau konkrečių sprendimų, kokias taikyti ugdymo strategijas ir priemones pamokose, siekiant geresnės mokinių pažangos, nėra priimta; • iš pokalbio su mokyklos bendruomenės nariais ir mokinių pasiekimų rezultatų analizės dokumentų matyti, kad mokykloje nėra priimti konkretūs, mokinio ugdymosi sėkmę apibrėžiantys susitarimai, stebima ir analizuojama mokinių pažymių mokantis dalykų kaita; • NMVA nuomonių apie mokyklos veiklą apklausoje 89 proc. mokinių pritarė teiginiams, jog „Mokytojai tiki, kad kiekvienas iš mūsų gali padaryti pažangą“ ir „Mes dažnai su mokytojais aptariame, kaip mums sekasi mokytis ir tobulėti“, o 76 proc. mokinių pritarė teiginiui „Mūsų yra prašoma pasidalinti idėjomis, kaip būtų galima pagerinti mokymą(si)“. <p>Prisiimtus susitarimus dėl mokinių mokymosi pažangos siekimo pamokose realizuoti pavyksta vidutiniškai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stebėtose pamokose aspekto „Kiekvienam sudaromos sąlygos pagal jo gebėjimus mokytis ir patirti sėkmę, bendradarbiauti tarpusavyje“ vertinimo vidurkis yra 2,08; • personalo politika yra vykdoma, atsižvelgiant į mokinių interesus (dirba visų dalykų specialistai, išskyrus etiką), specialiąją pagalbą teikia pagalbos specialistai, tačiau mokyklai sudėtinga veiksmingai tenkinti mokinių poreikius – mokytojai (išskyrus socialinį pedagogą) neturi pilno darbo krūvio, dirba keliuose mokyklose, sudėtinga suderinti darbo grafikus, todėl nukenčia mokinių pamokų tvarkaraštis (dalis pamokų sugretinta, pamokų išdėstymas mokiniams ne visada parankus); • mokyklos išteklių panaudojami lanksčiai, inicijuojamas lėšų pritraukimas iš GPM ir projektų, bet, kaip nurodyta mokyklos veiklos plane, trūksta IKT priemonių, finansinių išteklių išorinių ir vidinių edukacinių aplinkų kūrimui. Vertintojai ugdymo procese stebėjo patenkinamą šiuolaikinių mokymosi priemonių naudojimą, sudarant galimybes mokinių konstruktyviam ir savivaldžiam mokymuisi, tik 5 stebėtose ugdymo veiklose (12,5 proc.) buvo bandoma dirbti taikant šiuolaikines ugdymo strategijas ir priemones. Atsižvelgiant į turimus duomenis, mokyklos bendruomenės susitarimai dėl kiekvieno mokinio ugdymosi sėkmės vidutiniškai (2 lygis).
--	--

Srities išvados:

1. Mokinių asmenybės tapsmas skatinamas tradiciškai. Mokykloje organizuojami popamokiniai renginiai, įgyvendinami projektai, neformaliojo švietimo veiklos yra orientuotos į asmenybės ūgtį, tačiau pamokose šiam veiklos aspektui skiriama nepakankamai dėmesio.

2. Mokykloje įgyvendinama profesinio orientavimo ir veiklinimo programa iš dalies suteikia galimybių mokiniams pažinti darbo srities kaitos tendencijas, tolesnio mokymosi ir veiklos galimybes, projektuoti asmeninio gyvenimo scenarijus.

3. Pamokose mokymosi pagalba, teikiant savalaikį ir informatyvų grįžtamąjį ryšį bei diferencijuojant ugdymo turinį pagal mokinių mokymosi poreikius, teikiama nesistemiškai.

4. Mokyklos bendruomenėje sutarta siekti mokinio ugdymosi pažangos, bet stokojama konkretesnių mokinio ugdymosi sėkmę apibrėžiančių susitarimų. Ugdymo procese vidutiniškai įgyvendinamos galimybės, susijusios su kiekvieno mokinio individualios pažangos siekimu.

3.Ugdymo(si) procesas

Rodiklis	Vertinimo lygis	Vertinimo pagrindimas, apibendrinimas
3.1. Ugdymo(si) planavimas	2 lygis	<p>Mokytojai iš dalies žino, ko siekia ugdydami kiekvieną mokinį:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokyklos pirminėje informacijoje teigiama, jog, planuojant ugdymo prioritetus ir procesą, koreguojant ugdymosi turinį, mokytojai naudoja mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo išvadas, mokinių poreikių apklausų duomenis, PUPP, NMPP, kontrolinių darbų, testų, trimestrų rezultatų analizės duomenis. Mokyklos ugdymo plane nurodyta, kad „Rengiant mokyklos ugdymo plano projektą, buvo priimti mokyklos ugdymo turiniui įgyvendinti aktualūs susitarimai dėl mokykloje vykdomų ugdymo programų ir jų įgyvendinimo ypatumų: ilgalaikių teminių planų rengimo laikotarpių ir formų, planų korekcijos, ugdymo turinio įgyvendinimo stebėsenos“ (Mokytojų tarybos 2018-06-19 posėdis Nr.5); • pokalbyje dalyvavę mokytojai teigė, kad yra parengtos ilgalaikių planų formos (prieš 5 metus, aptartos ankstesniuose ugdymo planuose). Išanalizavus vertintojams pateiktus kelis dalykų ilgalaikius planus, matyti, kad ne visi mokytojai žino ir laikosi ugdymo turinio planavimo susitarimų: ne visuose planuose esančioje grafoje „Tarpdalykinė integracija“ numato integruojamas temas, ne visi planuoja vertinimą (kaip nurodyta mokyklos ugdymo plane); • mokykloje atliekamas mokinių mokymosi stilių tyrimas, veiklos plane numatyta atsižvelgti į tyrimo rezultatus planuojant ugdymo metodus, tačiau vertintojų stebėtose pamokose mokytojai su visa klase dirbo vienodai, pamokos uždaviniai ir veiklos buvo orientuotos į bendrą klasės lygį. <p>Dalyje pamokų trūksta ugdymo tikslų, mokymo(si) uždavinių bei mokymo metodų, veiklų dermės, sąryšio su mokinių patirtimi ir mokymosi galimybėmis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamokos aspekto „Kelian ugdymo tikslus, atsižvelgiama į mokinių patirtį, mokyklos veiklos kontekstą“ vertinimo vidurkis yra 2,03. Šis pamokos aspektas gerai įvertintas 3 pamokose (8,3 proc.), patenkinamai – 31 pamokoje (86,1 proc.), prastai – 2 pamokose (5,6 proc.); • pamokos aspekto „Mokymosi uždaviniai atliepia skirtingas mokymosi galimybes“ vertinimo vidurkis yra 1,94. Šis pamokos

	<p>aspektas gerai įvertintas 2 pamokose (5,6 proc.), patenkinamai – 30 pamokų (83,3 proc.), prastai – 4 pamokose (11,1 proc.);</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaip stiprieji, su ugdymo planavimu susiję aspektai įvardinti tik 6 stebėtose pamokose (16,7 proc.), kaip tobulintini pamokos aspektai įvardinti 14 stebėtų pamokų (38,9 proc.); • 33 pamokose (91,7 proc.) uždaviniai buvo orientuoti į mokinių veiklą ir veiklos būdų nusakymą, neapibrėžiant dalykinių kompetencijų bei gebėjimų ugdymo(si) ir jų (įsi)vertinimo kriterijų. <p>Pamokose, planuojant mokymąsi, dominavo mokytojas, mokiniai į pamokos planavimą nebuvo įtraukti, ugdymas pamokoje menkai sietas su ankstesnėse pamokose įgytais gebėjimais:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3 jungtinių klasių pamokose skelbti vienodi tikslai ir uždaviniai skirtingų klasių mokiniams; • ugdomosios veiklos kortelėse mokytojų pateiktų bendrųjų kompetencijų analizė rodo, kad mokykloje nėra išgryninta bendrųjų kompetencijų ugdymo samprata (tik du mokytojai nurodė dalykinių kompetencijų ugdymą, 20 proc. mokytojų pateiktų pamokos kortelių nurodytos Bendrųjų programų neatitinkančios kompetencijos, pvz., „žinių atgaminimo“, dalis mokytojų tas pačias kompetencijas nurodo visose pateiktose kortelėse); • nuomonių apie mokyklos veiklą NMVA mokinių apklausoje teiginių „Pamokose mes skatinami kelti sau mokymosi tikslus, planuoti savo darbą“, „Pamokose su mokytoju numatome, ko ir kaip bus mokomasi“ įvertis – 3,2. Tačiau, atsakydami į kitą apklausos klausimą, mokiniai pripažįsta, kad „Kas ir kaip vyks(-ta) pamokose planuoja ir sprendžia tik mūsų mokytojai“ (įvertis 3.1.). <p>Mokykloje priimtinais siekiama ugdymo proceso kokybės ir mokytojų meistriškumo augimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokyklos pirminėje informacijoje teigiama, kad administracija nustato prioritetinius ugdymo kokybės gerinimo uždavinius, organizuoja mokytojų mokymąsi bei gerosios patirties sklaidą mokyklos ir rajono metodinėse grupėse, vykdo pedagogų ir klasių vadovų veiklos stebėseną, skatina lyderystę; • NMVA apklausos duomenys rodo, kad mokytojai pritaria teiginiams „Mokykloje man sudaromos sąlygos tobulėti, ugdymo naujoves įgyvendinti praktikoje“ (įvertis 3,6), „Mokausi iš kolegų, dažnai stebiu jų atviras pamokas“ (įvertis 3,1), „Mokyklos metiniuose planuose numatomos integruotos veiklos (pamokos) ir projektai“ (įvertis 3,8); • mokytojai atlieka savo pedagoginės veiklos įsivertinimą, kurį aptaria metodinėse grupėse, numato kvalifikacijos tobulinimo kryptis. Mokytojai bendradarbiauja įgyvendindami projektus, organizuodami integruotas ir atviras pamokas („Kolega kolegai“ modelis) pagal parengtą planą. 2018 m. veiklos ataskaitoje nurodyta, kad 2 proc. pamokų integruotos. Pokalbio metu mokytojai teigė, kad pamokų tvarkaraštis koreguojamas pagal galimybes, atsižvelgiant į integruotų ir atvirų pamokų planus; • mokyklos vadovai įgyvendina pamokų stebėseną. Mokytojai pritaria NMVA apklausos teiginiui „Ugdymo procesą vertina, peržiūri, reikalauja koreguoti ir atnaujinti mokyklos administracija“ (įvertis 3,7). Visai mokyklos pedagogų bendruomenei
--	--

		<p>organizuojami kvalifikacijos tobulinimo seminarai, mokymai, tačiau pedagoginių kompetencijų tobulinimas kol kas neturi veiksmingos įtakos ugdymo kokybei pamokoje – vyrauja mokymo paradigma (87,5 proc. stebėtų ugdymo veiklų), pamokos tikslų ir uždavinių planavimas formalus, menkai siejamas su mokinių bendrųjų ir dalykinių kompetencijų ugdymu, tikslingai parenkant veiklos formas, ugdymo(si) metodus.</p> <p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad mokykloje ugdymo(si) planavimas patenkinamas (2 lygis).</p>
3.2. Mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas	2	<p>Mokykloje vidutiniškai siekiama formuoti aukštesnius mokinių siekius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • geri mokytojų ir mokinių santykiai palaiko mokinių mokymosi siekius. Mokiniai pokalbio metu kaip mokyklos privalumą įvardijo gerus mokinių ir mokytojų santykius. Mokinių nuomone, klasėse nedaug mokinių, todėl mokytojai į visus atkreipia dėmesį. 89 proc. mokinių, dalyvavusių NMVA apklausoje, pritaria teiginiui „Jei nori gerai mokytis, mano mokyklos mokytojai visuomet padeda, nereikia korepetitoriaus“, 88 proc. mokinių pritaria teiginiui „Mokytojai gerbia mane kaip žmogų“; • mokinių skatinimas padeda formotis aukštesniems mokinių siekiams. NMVA apklausos teiginiui „Už gerą mokymąsi man yra padėkojama“ pritaria 82 proc. mokinių. Mokiniai už pasiekimus įvairiose ugdymo srityse yra skatinami padėkomis, edukacinėmis išvykomis. Gabesniems mokiniams sudaromos sąlygos dalyvauti olimpiadose, konkursuose, varžybose; • pamokos aspekto „Mokytojas supratingai reaguoja į mokinių klaidas, vyrauja pozityvi nuostata vertinant pasiekimus ir pažangą“ vertinimo vidurkis yra 2,28. Šis pamokos aspektas kaip stiprusis paminėtas 14 pamokų (38,9 proc.). <p>Mokytojai vidutiniškai planuoja ir parenka prasmingas ugdymo(si) veiklas, metodus, užduotis, padedančius įgyti įvairios patirties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamokos aspekto „Parenkamos užduotys skatina tiriamąjį, patirtinį, į problemos sprendimą orientuotą mokymąsi“ vertinimas yra 2,08; • mokinių smalsumą, mokymosi motyvaciją skatinančios veiklos ir užduotys pamokoje, kaip stiprusis pamokos aspektas, fiksuotas 11 pamokų (30,6 proc.); • NMVA apklausos teiginiui „Jei būčiau mokyklos direktorius(-ė), tikrai siekčiau, kad pamokos būtų įdomesnės, įvairesnės“ pritaria 78 proc. mokinių. <p>Patenkinamai pamokose planuojamos ir įgyvendinamos veiklos, sudarančios sąlygas kiekvienam mokiniui patirti mokymosi sėkmę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nei vienoje pateiktoje pamokos kortelėje nebuvo išskirti gabesni mokiniai, tik 7 pamokose (19,4 proc.) kiekvieno mokinio gabumų ugdymas, pagalba silpnesniems, sudarytos galimybės laisvai veikti kiekvienam mokiniui įvertinta gerai (3 lygis); • pamokos aspekto „Mokytojai tinkamai ugdo kiekvieno gabumus, padeda silpnesniesiems ir yra galimybės laisvai veikti kiekvienam mokiniui“ vertinimo vidurkis yra 2,14;

		<ul style="list-style-type: none"> • teiginiui „Mes dažnai galime pasirinkti skirtingo sunkumo užduotis, išbandyti save“ pritaria 77 proc. mokinių. Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, jog mokymosi lūkesčiai ir mokinių skatinimas vidutiniški (2 lygis).
3.3. Ugdymo(si) organizavimas	2 lygis	<p>Ugdymo(si) organizavimas yra vidutiniškas ir grindžiamas tokiais duomenimis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • apibendrinus mokyklos 2018-2020 m strateginį ir 2018-2019 m.m. veiklos planus, nustatyta, kad keliami tikslai orientuoti į pamokos kokybės gerinimą, siekiant mokinių mokymosi pažangos ir kompetencijoms formuoti palankios mokymosi aplinkos kūrimą. Tačiau išanalizavus stebėtų pamokų protokolus matyti, kad ugdymo organizavimas buvo tradicinis ir neorientuotas į šiuolaikiško mokymo sampratą. • pamokos aspekto „Mokomoji medžiaga susiejama su kitais mokomaisiais dalykais, mokinių gyvenimo patirtimi“ vertinimo vidurkis yra 2,19. • 16 pamokų (44,4 proc.) mokymo ryšys su kitais mokomaisiais dalykais buvo paminėtas kaip stiprusis pamokos aspektas ir vienoje pamokoje (2,78 proc.) kaip tobulintina veikla; • nors NMVA atliktoje mokinių apklausoje teiginio „Pamokoje naudojamos užduotys skatina mąstyti, spręsti įvairias problemas“ vertinimo vidurkis– 3,2, tačiau vizito metu vertintojai stebėjo, kad pamokos aspektas „Parenkamos užduotys skatina tiriamąjį, patirtinį, į problemos sprendimą orientuotą mokymąsi“ 83,3 proc. pamokų buvo įvertintas patenkinamai ir prastai; • pamokos aspekto „Teikiami papildomi paaiškinimai netrikdo mokinių darbo, skatina ir padeda jiems siekti pažangos“ vertinimo vidurkis yra 2,28. 13 pamokų (36,1 proc.) tai buvo įvardinta kaip stiprioji pamokos veikla. Tai yra vienas iš geriausiai vertintų ugdomosios veiklos aspektų; • mokykla apsirūpinusi ugdymo(si) procesui būtinomis priemonėmis ir įranga. Vizito metu tik 6 pamokose (16,7 proc.) vertintojai stebėjo, kad tinkamas IKT priemonių naudojimas skatino mokinių smalsumą, suteikė vaizdumo, informatyvumo. <p>Mokymo metodų įvairovė, užtikrinanti bendrųjų ir dalykinių kompetencijų ugdymą, išskirta kaip rizikinga mokyklos veikla. Tai pagrindžia šie duomenys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tradicinio mokymo dominavimą pagrindžia NMVA atliktų mokinių ir mokinių tėvų apklausų duomenys. 52 proc. mokinių tėvų ir 76 proc. mokinių pritarė teiginiui, kad „per pamokas daugiausiai kalba mokytojai, o mokiniai klausosi“; • pokalbyje su VGK ir metodinių grupių nariais mokytojai neįvardijo, kokius aktyvius mokymo metodus dažniausiai taiko pamokose. Taip pat nepateikė pavyzdžių apie metodų taikymo patirties sklaidą „Kolega kolegai“; • dauguma stebėtų pamokų (87,5 proc.) organizuotos tradicine (mokymo) paradigma: mokymas buvo faktų perteikimo, jų įsiminimo ir atkartojimo procesas, dominavo mokytojas, taikantis tradicinius mokymo metodus, o mokiniui teko pasyvaus informacijos priėmėjo ir nurodymų vykdytojo vaidmuo. 12,5 proc. pamokų ir veiklų buvo fiksuotas bandymas procesą organizuoti šiuolaikiškai.

		Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, kad ugdymo(si) organizavimas yra patenkinamas (2 lygis).
3.4. Mokymasis	2 lygis	<p>Mokymasis yra neišskirtinis ir grindžiamas šiais duomenimis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokykloje analizuotas mokinių mokymasis. Atlikus šios temos veiklos kokybės įsivertinimą suformuluotos išvados, pateikti siūlymai pamokose ir klasių valandėlėse sudaryti sąlygas, kad „visi mokiniai turėtų galimybę išsakyti savo mintis, diskutuoti, paaiškinti požiūrį, skatinti išmokus dalykus sieti su asmenine patirtimi, siekti geriau pažinti kiekvieną mokinį, pripažinti skirtybes ir į jas atsižvelgti organizuojant mokymąsi; • pamokos aspekto „Mokymasis vadovaujant mokytojui derinimas su savivaldžiu mokymusi“ vertinimo vidurkis yra 2,14. Šis aspektas 5 pamokose (13,9 proc.) buvo įvardintas kaip stiprusis ir 2 kartus (5,6 proc.) kaip tobulintinas. Tai rodo, kad sąlygos mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymui neišskirtinės; • NMVA atliktos mokinių apklausos duomenys atskleidžia, kad 80 proc. mokinių pritaria teiginiui, kad „Kas ir kaip vyksta pamokose planuoja ir sprendžia tik mūsų mokytojai“, o teiginio „Mes patys galime pasirinkti, kaip (koku būdu) atlikti užduotis“ įvertis 2,5. Tai rodo, kad mokiniai nėra aktyvūs mokymo(si) dalyviai, jiems nesudaromos sąlygos bendradarbiauti, dirbti komandose. Tikėtina, kad tai lemia nedidelis mokinių skaičius klasėse bei mokymasis jungtinėse klasėse; • pamokos aspektas „Kiekvienam mokiniui sudaromos sąlygos pagal jo gebėjimus mokytis ir patirti sėkmę, bendradarbiauti tarpusavyje“ 4 stebėtose pamokose (11,1 proc.) buvo įvertintas gerai, 31 pamokoje (86,1 proc.) patenkinamai ir 1 pamokoje (2,8 proc.) prastai; • NMVA atliktos mokinių apklausos teiginiui „Jei būčiau mokyklos direktorius (-ė), tikrai siekčiau, kad pamokos būtų įdomesnės, įvairesnės“ pritarė 78 proc. mokinių; • vertintojams pateiktoje informacijoje mokykla teigia, jog 5 proc. pamokų organizuojama netradicinėse edukacinėse aplinkose, (mokyklos muziejuje, kiemelyje, sporto aikštyne, stadione), 10 proc. visų dalykų pamokų ir kita ugdomoji veikla vykdomos netradicinėse edukacinėse aplinkose: bibliotekoje, muziejuose, gamtoje, įmonėse, įstaigose, edukacinėse išvykose. Vizito metu vertintojai stebėjo vieną pamoką organizuotą mokyklos muziejuje. <p>Vertintojų turimi duomenys rodo, kad mokinių mokymasis yra patenkinamas (2 lygis).</p>
3.5.(Įsi)vertinimas ugdymui	2 lygis	<p>Mokinių (įsi)vertinimo kriterijai pamokoje išskiriami, kaip rizikinga mokyklos veikla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mokinių pasiekimai vertinami vadovaujantis mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ugdymo procese tvarka. Vertinimo tvarka skelbiama mokyklos internetinėje svetainėje. Pastebėtina, kad vertinimo tvarką mokyklai būtina atnaujinti, nes ji parengta pagal šiuo metu nebegaliojančius dokumentus („Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK – 256); • pamokos aspekto „Mokiniai informuojami, su jais aptariama, kokie numatomi vertinimo kriterijai“ vertinimo vidurkis yra 1,64, o

	<p>pamokos aspekto „Mokiniai skatinami reflektuoti, analizuoti vertinimo informaciją, mokytiis suvokti, kas jam padeda ar trukdo siekti pažangos“ vertinimo vidurkis – 1,86;</p> <ul style="list-style-type: none"> • pamokų stebėjimo protokoluose fiksuota, kad mokiniai dažnai nebuvo supažindinami su pamokos (įsi)vertinimo kriterijais, nesusitarta dėl užduočių atlikimo ar atsiskaitomųjų darbų vertinimo. 14 stebėtų pamokų (38,9 proc.) šis aspektas įvertintas prastai, 21 pamokoje (58,3 proc.) patenkinamai; • 21 pamokoje (58,3 proc.) vertinimo kriterijų aiškumas arba jų nebuvimas buvo įvardintas kaip tobulintinas pamokos aspektas ir 1 pamokoje (2,8 proc.) kaip stiprusis; • NMVA atliktoje mokinių apklausoje 84 proc. mokinių pritarė teiginiui, kad „Man yra aišku, už ką mokytojai rašo gerą ar blogą pažymį“, 73 proc. mokinių pritarė teiginiui „Beveik kiekvienoje pamokoje paliekama laiko permastyti, ko išmokome, kas trukdė geriau mokytiis“, tačiau 32 stebėtose pamokose (88,9 proc.) pamokų šis aspektas įvertintas patenkinamai arba prastai. <p>Vertintojų surinkti ir išanalizuoti duomenys leidžia teigti, jog mokykloje (įsi)vertinimas ugdymui patenkinamas (2 lygis).</p>
--	---

Srities išvados:

1. Ugdymo(si) planavimas patenkinamas, kadangi pamokose trūksta ugdymo tikslų, mokymo(si) uždavinių bei mokymo metodų, veiklų dermės, sąryšio su mokinių patirtimi ir mokymosi galimybėmis.

2. Mokykloje vidutiniškai siekiama formuoti aukštesnius mokinių siekius, patenkinamai pamokose planuojamos ir įgyvendinamos veiklos, sudarančios sąlygas kiekvienam mokiniui patirti mokymosi sėkmę.

3. Dažniausiai taikyti tradiciniai mokymo ir mokymosi metodai, kurie nesudarė galimybių daugumai mokinių rinktis priimtino mokymosi būdo, mokiniai atlikdavo mokytojų nurodytas užduotis, nebuvo skatinamas bendradarbiavimas arba tam naudojami netinkami metodai.

4. Daugumoje pamokų, formuluojant pamokos uždavinį, nenumatyti aiškūs (įsi)vertinimo kriterijai arba jie neaptarti su mokiniais. Pamokos pabaigose nefiksuotas pažangą skatinantis grįžtamasis ryšys. Tolesnio mokymosi tikslai retai buvo grindžiami informacija apie mokinio pažangą ir pasiekimus.

4. REKOMENDACIJOS

Mokyklos savininkui:

- teikiant pagalbą ir konsultacijas mokyklai, atkreipti didesnę dėmesį į ugdymo procesą, kaip mokinių pasiekimus lemiantį veiksni, kartu su mokykla kryptingiau siekiant aukštesnės ugdymo kokybės;
- formuojant mokyklų tinklą nusimatyti tikslus / uždavinius, susijusius su mokinių pasiekimų gerinimu.

Mokyklos administracijai:

- planuojant mokyklos veiklą, įgyvendinimo rezultatus orientuoti į pamatuojamą mokinių mokymo(si) pokytį, konkretinti planuojamus rezultatus, siejant juos su mokinių pažanga ir pasiekimais;
- įsivertinant mokyklos veiklą, didesnę dėmesį skirti ugdymo sričiai, kadangi tai gali prisidėti prie mokinių pasiekimų gerinimo;
- organizuoti mokytojų kvalifikacijos tobulinimą pamokos planavimo, mokymo metodų įvairovės, mokinių pažangos ir pasiekimų (įsi)vertinimo kriterijų ir jų taikymo pamokoje tematika;

- priimti konkrečius susitarimus dėl pamokos kokybės tobulinimo ir nuosekliai stebėti šių susitarimų įgyvendinimą pamokose;
- skatinti vidinio potencialo panaudojimą (gerosios patirties sklaidą mokykloje, kolegialų grįžtamąjį ryšį) ir vykdyti stebėseną, planuoti mokytojų profesinę pažangą.

Mokyklos mokytojams:

- pamokose konkretizuoti pamokos uždavinį, numatyti ne tik veiklas, bet ir apibrėžti pamatuojamą siektiną rezultatą pamokoje;
- planuojant veiklą, pamokose atsižvelgti į skirtingus mokinių poreikius, galimybes;
- pamokose taikyti mokinių veiklą aktyvinančius metodus, siekiant dalykinių ir bendrųjų mokinių kompetencijų ugdymo dermės;
- pamokose numatyti aiškius (įsi)vertinimo kriterijus ir aptarti juos su mokiniais, pateikti užduotis, kurios suteiktų informaciją, ką mokiniai suvokė, ko išmoko, su kokiais sunkumais susidūrė, taikyti formuojamojo vertinimo strategijas bei dialogu kuriamą pažangą skatinantį grįžtamąjį ryšį, stiprinantį mokymosi motyvą.

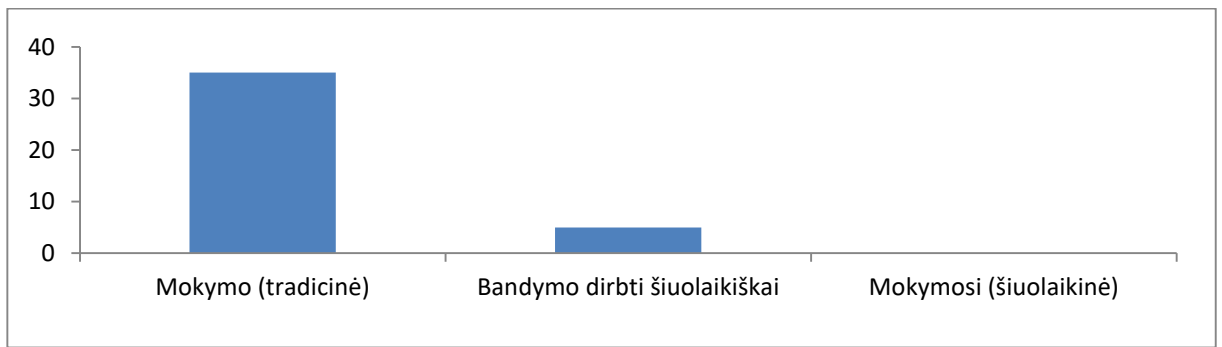
Vadovaujantysis vertintojas

Remigijus Masteika

Mokyklų išorinio vertinimo skyriaus vedėja

dr. Snieguolė Vaičekauskienė

Ugdomųjų veiklų vertinimas pagal paradigmą (N=40)

PUPP rezultatų kitimas 2017 ir 2018 m.

